

Spis treści

Przedmowa XV	
Wykaz skrótów XVII	
Wykaz symboli XXV	
1. WPROWADZENIE	1
Handel międzynarodowy	3
Produkcja międzynarodowa	8
Finanse międzynarodowe	13
Czynniki rozwoju międzynarodowego	17
Inne znaczące obszary	19
Determinanty analityczne	25
Wnioski	26
Ćwiczenia powtórkowe	27
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	27
Materiały źródłowe	28
CZĘŚĆ I. HANDEL MIĘDZYNARODOWY	31
2. PRZEWAGA ABSOLUTNA	33
Definicja przewagi absolutnej	34
Przewaga absolutna popytu i podaży	38
Korzyści z handlu	43
Ograniczenia	46
Wnioski	47
Ćwiczenia powtórkowe	48
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	49
Materiały źródłowe	49
Dodatek 2.1. Omówienie modelu popytu i podaży	50
3. RICARDIAŃSKI MODEL PRZEWAGI KOMPARATYWNEJ	55
Od przewagi absolutnej do przewagi komparatywnej	56
Autarkia a przewaga komparatywna	60
Handel międzynarodowy	64
Korzyści z handlu	68
Wnioski	69
Ćwiczenia powtórkowe	70
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	70
Materiały źródłowe	70

Dodatek 3.1. Granica możliwości produkcyjnych	71
4. MODEL PRZEWAGI KOMPARATYWNEJ HECKSCHERA-OHLINA	75
Czynniki produkcji	76
Od czynników produkcji do przewagi komparatywnej	78
Handel międzynarodowy	83
Korzyści z handlu	88
FDI, migracja a przewaga komparatywna	89
Ograniczenia	92
Wnioski	95
Ćwiczenia powtórkowe	95
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	96
Materiały źródłowe	96
Dodatek 4.1. Model grawitacyjny w ekonomii	97
5. HANDEL WEWNĄTRZBRANŻOWY	101
Handel wewnątrzbranżowy a międzybranżowy	102
Światowe trendy handlu wewnątrzbranżowego	105
Handel wewnątrzbranżowy w świetle konkurencji monopolistycznej	109
Hipoteza płynnego dostosowania	114
Wnioski	117
Ćwiczenia powtórkowe	117
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	118
Materiały źródłowe	118
Dodatek 5.1. Indeks Grubela-Lloyda	119
6. EKONOMIA POLITYCZNA HANDLU	123
Ekonomia polityczna handlu w różnych ujęciach	125
Przewaga komparatywna, handel i czynniki produkcji.	127
Handel i płace „Północ–Południe”	132
Rola czynników szczególnych	138
Globalizacja i nierówności w krajach o wysokich dochodach	142
Wnioski	143
Ćwiczenia powtórkowe	144
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	145
Materiały źródłowe	146
Dodatek 6.1. Ochrona endogeniczna	148
7. ANALIZA POLITYKI HANDLOWEJ	151
Ponowny rzut oka na przewagę absolutną	152
Środki polityki handlowej	154

Taryfa ekonomiczna	158
Założenia efektów handlowych	161
Kontyngent	163
Środki antydumpingowe i wyrównawcze	166
Modele przewagi komparatywnej	169
Wnioski	171
Ćwiczenia powtórkowe	172
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	172
Materiały źródłowe	173
Dodatek 7.1. Model niedoskonałych substytutów	174
Dodatek 7.2. Kontyngent taryfowy	176
 8. ŚWIATOWA ORGANIZACJA HANDLU	 181
Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu	182
Światowa Organizacja Handlu (WTO)	186
Handel towarami	188
Handel usługami	190
Własność intelektualna	194
Roztrzyganie sporów	198
Środowisko	202
Runda z Dohy	204
Wnioski	207
Ćwiczenia powtórkowe	208
Lektura dodatkowa i źródła internetowe	209
Materiały źródłowe	209
Dodatek 8.1. Formuły obniżki stawek celnych	212
 9. PREFERENCYJNE UMOWY HANDLOWE	 215
Rodzaje preferencyjnych umów handlowych	217
Reguły pochodzenia	220
Skutki gospodarcze preferencyjnych umów handlowych	222
Unia Europejska	226
Północnoamerykańska umowa o wolnym handlu	230
MERCOSUR	234
Umowa FTAA	236
ASEAN i AFTA	237
Partnerstwo Transpacyficzne	238
Regionalizm i multilateralizm	239
GATS-Plus i TRIPS-Plus	241
Wnioski	243
Ćwiczenia powtórkowe	243

Literatura dodatkowa i zasoby internetowe	244
Materiały źródłowe	244
CZĘŚĆ II. PRODUKCJA MIĘDZYNARODOWA	249
10. PRZEDSIĘBIORSTWA MIĘDZYNARODOWE I BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE	251
Wejście na rynek zagraniczny	252
Opcja eksportowa	253
Opcja kontraktowa	254
Opcja inwestycyjna	256
Motywacje do produkcji międzynarodowej	258
Wybór trybu wejścia	260
Charakterystyki BIZ	264
Struktura organizacyjna MNE	269
Baza macierzysta	272
Spółki joint venture	274
Badania i rozwój	276
Wnioski	281
Ćwiczenia powtórkowe	282
Lektura dodatkowa i źródła internetowe	282
Materiały źródłowe	283
11. GLOBALNE ŁAŃCUCHY WARTOŚCI	285
Zadania i łańcuchy wartości	286
Od łańcuchów wartości do globalnych łańcuchów wartości	290
Aktywa specyficzne dla przedsiębiorstwa i internalizacja	291
Handel wewnątrzfirmowy	294
Ocena kosztów internalizacji	297
Relacje międzyfirmowe	298
Łącząc wszystko w jedną całość – schemat TLM	300
Wartość dodana w GVC	304
Handel wartością dodaną	306
Polityka handlowa i globalne łańcuchy wartości	310
Wnioski	311
Ćwiczenia powtórkowe	312
Literatura dodatkowa i zasoby internetowe	312
Materiały źródłowe	313
12. ANGAŻOWANIE PRODUKCJI MIĘDZYNARODOWEJ	315
Przyciąganie produkcji międzynarodowej	317

Korzyści i koszty	319
Stanowiska polityczne	327
Wejście do globalnych łańcuchów wartości	330
Promowanie powiązań	334
Zarządzanie produkcją międzynarodową	338
Wnioski	341
Ćwiczenia powtórkowe	341
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	342
Materiały źródłowe	342

13. MIGRACJA 347

Rodzaje migracji	348
Decyzja migracyjna	351
Migracja pracowników wysoko wykwalifikowanych	356
Migracja pracowników nisko wykwalifikowanych	361
Przepływy pieniężne	366
Polityka migracyjna	369
Wnioski	373
Ćwiczenia powtórkowe	374
Literatura dodatkowa i zasoby internetowe	374
Materiały źródłowe	375

CZĘŚĆ III. FINANSE MIĘDZYNARODOWE 379

14. RAMY ROZLICZENIOWE 381

Rachunki gospodarki otwartej	382
Rachunki Bilansu płatniczego	389
Analiza rachunków bilansu płatniczego	395
Brak równowagi globalnej	397
Wnioski	401
Ćwiczenia powtórkowe	402
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	402
Materiały źródłowe	403
Dodatek 14.1. Macierze księgowe	404
Dodatek 14.2. Model gospodarki otwartej	406
Dodatek 14.3. Produkt krajowy brutto i dochód narodowy brutto	408

15. GLOBALNE PRZEPŁYWY KAPITAŁU 411

Rodzaje przepływów kapitału	412
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne	414
Inwestycja portfelowa	416

Finanse obligacji	418
Kredyty banków komercyjnych	421
Przepływy netto a przepływy brutto	422
Determinanty przepływów kapitałowych	424
Liberalizacja rachunku kapitałowego	427
Kontrola kapitału	429
Ponowny przegląd bilansu płatniczego	432
Wnioski	433
Ćwiczenia powtórkowe	434
Literatura dodatkowa i źródła internetowe	434
Materiały źródłowe	435
16. KURSY WALUT I PARYTET SIŁY NABYWECZEJ	437
Nominalny kurs walutowy	438
Realny kurs walutowy	443
Parytet siły nabywczej	446
Kursy wymiany i przepływy handlowe	450
Zabezpieczenia i pochodne instrumenty walutowe	452
Wnioski	454
Ćwiczenia powtórkowe	455
Literatura dodatkowa i zasoby internetowe	455
Materiały źródłowe	456
Dodatek 16.1. Poziomy cen i model PPP	457
Dodatek 16.2. Podejście monetarne do ustalania kursu walutowego	459
17. ELASTYCZNE KURSY WALUT	461
Prosty model wyznaczania kursu walutowego	462
Model oparty na handlu	464
Model oparty na aktywach	468
Stopy procentowe, oczekiwania i kursy wymiany	474
Wnioski	478
Ćwiczenia powtórkowe	478
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	479
Materiały źródłowe	479
Dodatek 17.1. Polityka pieniężna i nominalny kurs wymiany	480
18. STAŁE KURSY WYMIANY	489
Alternatywne systemy kursów wymiany	490
Prosty model stałych kursów walut	493
Model stałych kursów wymiany oparty na aktywach	495
Stopy procentowe i kursy wymiany	500

Rola wiarygodności	502
Nieosiągalna trójca	503
Izby walutowe	506
Rola stałych stóp procentowych	508
Wnioski	509
Ćwiczenia powtórkowe	510
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	510
Materiały źródłowe	511
Dodatek 18.1. Polityka pieniężna i stałe kursy walut	512

19. MIĘDZYNARODOWY SYSTEM WALUTOWY 515

Trochę historii monetarnej	516
Działanie MFW	524
Historia operacji MFW	529
Wstrząsy naftowe, kryzysy i dostosowania	531
Ekonomia polityczna pożyczek MFW	541
Podsumowanie	543
Wnioski	545
Ćwiczenia powtórkowe	546
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	546
Materiały źródłowe	547

20. KRYZYSY I REAKCJE 549

Rodzaje kryzysów	550
Zarażenie i ryzyko systemowe	557
Analiza bilansu płatniczego i kryzysów walutowych	559
Kryzys azjatycki	562
Odpowiedź MFW na kryzys azjatycki i brazylijski	566
Globalny kryzys finansowy	568
Regulacja ostrożnościowa i standardy bazylejskie	572
Kontrola kapitału	575
Wnioski	576
Ćwiczenia powtórkowe	578
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	578
Materiały źródłowe	579

21. UNIE WALUTOWE 583

Europejska Unia Walutowa w skrócie	584
Planowanie europejskiej unii walutowej	587
Wdrażanie europejskiej unii walutowej	592
Optymalne obszary walutowe i dostosowania w UGW	600

UGW w obliczu światowego kryzysu finansowego	603
Unie walutowe w Afryce	610
Wnioski	613
Ćwiczenia powtórkowe	613
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	614
Materiały źródłowe	614
 22. WZROST W GOSPODARCE OTWARTEJ	 617
Wzrost	618
Stara teoria wzrostu	623
Nowa teoria wzrostu i kapitał ludzki	627
Handel i wzrost	631
Instytucje i rozwój	636
Wnioski	640
Ćwiczenia powtórkowe	641
Lektura dodatkowa i zasoby internetowe	641
Materiały źródłowe	642
Dodatek 22.1. Algebra teorii wzrostu	644
 Słowniczek	 647